

Revisiting Memory – Gedächtnisspuren

Literarisch-fotografische Reiseberichte

«Sie sollen einander dann doch mal an die Schauplätze ihrer Kindheit schleppen, vor allem in ihre Dörfer, wohin sie nicht einmal ihre Liebsten mitnehmen würden, wo selbst von den besten Freunden nur der intimste Kreis war, keiner eine Fremdsprache spricht, und wo es gerade mal diesen einen Künstler gibt, der dem Ort glücklich entronnen ist.» Krisztián Grecsó: *Vergangenheit im Schleudergang*

Was passiert, wenn wir die Orte unserer Erinnerung zusammen mit einem Fremden aufsuchen? Wird unser Blick auf uns und auf die eigene Vergangenheit ein anderer werden? Im Rahmen von *Revisiting Memory – Gedächtnisspuren* begaben sich jeweils zwei Fremde gemeinsam an ihre persönlichen Erinnerungsorte. Die vier Paare bildeten sich aus je einem Autor und einem Fotografen, von denen je einer aus Ungarn/Siebenbürgen und einer aus dem deutschsprachigen Raum stammte.

Ausgangspunkt für die Projektleiter Martin Hager, Éva Karádi, Noémi Kiss und Aimée Torre Brons war die Überlegung, dass Fotografie wie Literatur gleichermaßen in der Lage sind, Erinnerungen zu speichern, aufzuarbeiten und neu zu erschaffen. Und doch verwenden sie unterschiedliche Sprachen. Seit der Erfindung der Fotografie beeinflussen sich die beiden Künste gegenseitig. Die bei *Revisiting Memory* entstandenen Werke sind jedoch keine Narrativen, Kommentare oder gar Illustrationen des anderen. Die Texte und Fotos fußen objektiv gesehen in derselben Ausgangssituation, aus denen jedoch sehr persönliche, eigenständige Erzählungen hervorgingen.

Krisztián Grecsó und André Lützen besuchten Hamburg, die Ostsee, Budapest und Szegvár (ungarische Tiefebene), Christiane Neudecker und Gabriella Csoszó waren gemeinsam auf Amrum und Marcali (Südwest-Ungarn), Arno Geiger und Lilla Khoór fuhren nach Wolfurt (bei Bregenz am Bodensee) und nach Solt (an der Donau), Attila Bartis und Julia Baier besuchten Szárhegy (in Siebenbürgen) und Passau.

Die Ergebnisse der Reisen der Künstler erschienen auf Ungarisch in *Magyar Lettre Internationale* und auf Deutsch in einem Text-Bild-Band als Sonderheft von *Drei Raben* sowie auszugsweise in *die tageszeitung*. Darüber hinaus wurde das Projekt in zahlreichen Lesungen und Ausstellungen in Budapest, Berlin, Stuttgart und Frankfurt am Main präsentiert.

Revisiting Memory – Az emlékezet nyomában

Irodalmi-fotográfiai útinaplók

«...Hogy szabadítsunk egymásra idegen alkotókat, fotóművészeket és írókat, akik úgynevezett első generációs értelmiségiek, és a múltjuk elűt, idegen aktuális életformájuktól. Ezek hurcolják el egymást gyerekkoruk helyszíneire, főképpen falujukba, ahová szerelmeiket sem mindig, ahol a legjobb barátok közül is csak a belső kör járt, idegen nyelvet senki nem beszél, alkotóból pedig elég az az egy adott bolond, aki onnan kiszabadult...» Grecsó Krisztián: *Múltfutam*

Mi történik, ha egy idegen társaságában keressük fel újra múltunk nevezetes helyszíneit? Megváltozik a magunkról és a múltunkról alkotott képünk? Újraírjuk emlékeinket? A *Revisiting Memory* írókat és fotóművészeket indított útjukra saját és egy számukra ismeretlen ember emlékeinek nyomában. A kísérlet egyszerű és merészen veszélyes volt: két egymásnak idegen művész, egy fényképész és egy irodalmár, egyikük magyar, másikuk német vagy osztrák, együtt keresték fel egymás életének emlékezetes színtereit.

A *Revisiting Memory* két művészeti ág interakcióját valósította meg. A fényképészet és az irodalom egyaránt képesek emlékeket elraktározni, feldolgozni, kreálni és újra elmesélni, ám különböző nyelvet használnak. A fotográfia és az irodalom – az előbbi feltalálása óta – szakadatlan kölcsönhatásban áll egymással.

Egymást inspiráló kapcsolatuk azonban mindannyiszor egy már létező műből indult ki. A *Revisiting Memory*ban létrejött alkotások azonban nem egymás kommentárjai vagy illusztrációi, hanem egyidőben, azonos objektív körülmények által ihletett, mélyen személyes művek.

Grecsó Krisztián és André Lützen Hamburg környékére, a Balti-tengerhez, Budapestre és Szegvárra utazott. Christiane Neudecker és Csoszó Gabriella Amrum szigetére, majd Marcaliba látogatott. Arno Geiger és Khoór Lilla a Bodeni-tó melletti Wolfurtba és Soltra utazott. Bartis Attila és Julia Baier Passauban és a cseh-német határnál, valamint a Marosvásárhely melletti Szárhegyen járt.

Az irodalmi és fotóesszéket részletekben közölte a *die tageszeitung*. Egybegyűjtve németül a *Drei Raben/Három holló* különszámában jelentek meg, magyarul a *Magyar Lettre Internationale* 2007. tavaszi és őszi számában. A műveket számos felolvasáson és kiállításon mutatták be Berlinben, Budapesten, Stuttgartban, valamint a lipcsei és frankfurti könyvvásáron.

Termine Események

2006

28. Oktober und 7. November **október 28. és november 7.**
Vorstellung der Projektkonzeption *Beharangozó*
Haus 75, Hamburg/Irók Boltja, Budapest

2007

24.–25. März **március 24.–25.**

Lesung und Podiumsdiskussionen *Könyvvásári bemutató*
Leipziger Buchmesse

15. April **április 15.**

Vorstellung des Sonderdossiers von *Magyar Lettre Internationale*
A Magyar Lettre Internationale tavaszi számának bemutatója
Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

4.–16. September **szeptember 4.–16.**

Fotoausstellung *Fotókiállítás*
Haus der Berliner Festspiele, Berlin

10. September **szeptember 10.**

Präsentation der Sonderausgabe von *Drei Raben*
A Drei Raben (Három holló) különszámának bemutatója
Café Eckermann, Budapest

12. September – 6. Oktober **szeptember 12. – október 6.**

Fotoausstellung *Fotókiállítás*
2B Galéria, Café Eckermann, Budapest

14.–15. September **szeptember 14.–15.**

Lesungen *Felolvasások*
Internationales Literaturfestival, Haus der Berliner Festspiele

9. Oktober – 30. November **október 9. – november 30.**

Fotoausstellung *Fotókiállítás*
Literaturhaus Stuttgart

11. Oktober **október 11.**

Projektpräsentation *Könyvvásári bemutató Frankfurtban*
Frankfurter Buchmesse

Publikationen Publikációk

Wilhelm Droste, Martin Hager, Aimée Torre Brons: *Revisiting Memory. Gedächtnisspuren. Literarisch-fotografische Reisen in die Erinnerung*. Sonderedition der Zeitschrift für ungarische Kultur *Drei Raben*. 7. Jahrgang, Heft 12. MSB Matthes & Seitz Berlin, 2007. ISBN 978-3-88221-381-2, ISSN 1586-8583

Magyar Lettre Internationale. Frühling, Herbst/Tavaszi, Ősz 2007
die tageszeitung vom 24. März, 5. Mai, 7. Juli, 1. September 2007
die tageszeitung 2007. márc. 24., máj. 5., júl. 7., szept. 1.